

4.2016 (proiect pentru dezbateri publice)

OPȚIUNI DE RELANSARE A COOPERĂRII SOCIETĂȚII CIVILE CU AUTORITĂȚILE PUBLICE CENTRALE

evaluarea rapidă

Cuprins

1.	Sumar executiv	2
2.	Experiența acumulată	3
2.1	Perioada 2010-15	3
2.2	Perioada de pînă 2009	5
3.	Provocările actuale	6
4.	Experiența internațională.....	8
5.	Opțiuni de implementare	9
6.	Concluzii și recomandări	12

Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului (CReDO)
Al. Hâjdeu 95 "A", CHIȘINĂU, MD 2005, Moldova
(373 22) 212 816, fax (373 22) 225 257
CReDO@CReDO.md, www.CReDO.md

1. Sumar executiv

În acest document noțiunea de *societatea civilă se interpretează ca forma organizată a asociată a cetățenilor prin intermediul organizațiilor necomerciale active*. În sensul larg al cuvântului aceasta noțiune poate implica și alte forme ale societății civile.

În opinia noastră cea mai bună opțiune este păstrarea a 2 entități separate de angajare și de comunicare cu executiv și legislativ. O entitate de angajare în raport cu executiv, spre exemplu re-editarea platformei CNP și consolidarea platformei Consiliul ONG în raport cu Parlament. Motivația fiind că legislativul și executivul au dinamică și evoluția separată, prin urmare se recomandă, din perspectivă flexibilității și specificului comunicării cu aceste instituții păstrarea a 2 unități separate. **Platformele diferite permit experimentarea și valorificarea punctelor forte specifice fiecărui model aparte și în condițiile cooperării reciproce dintre CNP și Consiliul ONG se pot sinergiza tacticile de activitate.** Societatea civilă derivă legitimitatea sa din obținerea rezultatelor concrete în fața constituțienților săi, astfel eforturile complementare ale CNP și ale Consiliului ONG pot oferi societății civile mai multe mecanisme de influență.

Această recomandare nu exclude posibilitatea constituirii și altor forme complementare de cooperare și comunicare cu societatea civilă, spre exemplu organizarea anuală a Forumului social în care ambele componente se pot antrena în comunicarea publică de principiu, dar să existe și o invitație mai largă pentru alte forme de organizare a societății civile.

Ajungem la acesta concluzie în baza analizei sistemice și consistente avînd ca referința criteriile de evaluare de mai jos.

Obiectivele modelului (propuse):

- Promovarea transparenței decizionale la nivel de executiv, dar în special la nivelul legislativului,
- Ridicarea participării părților interesate și comunicarea redusă cu societatea privind impactul decizional,
- Cultivarea încrederii societății pentru instituțiile și autoritățile publice.

Criteriile de evaluare a sensibilităților (propuse):

- Menținerea independenței și nepolitizării participării civile (societatea civilă),
- Înregistrarea finalităților așteptate din partea societății civile (societatea civilă),

Constrîngerile și provocările actuale (identificate):

- Credibilitatea redusă a autorităților publice în condițiile crizei politice (guvernare),
- Planarea instabilității politice și a guvernării (guvernare),

- Resursele reduse ale societății civile pentru participare eficientă (societatea civilă).

2. Experiența acumulată

Relația dintre societatea civilă și autoritățile publice a evoluat interesant în ultimii 10 ani. Per ansamblu calitatea relațiilor s-a îmbunătățit calitativ în aceasta perioada și efectiv a cunoscut caracterul culminant în perioada 2012-14.

În tabelul de mai jos sunt prezentate lecțiile învățate și modalitățile realizate în Republica Moldova expuse în secțiunile 2.1 și 2.2.

Tabel 2.1 Sumarul experienței acumulate

	Consiliul ONG	CNP	Alte rețele, organizații
Modalitatea de creare	Autoorganizare	Creat prin HG și selectat cu participarea Guvernului, în rest autoorganizare	Autoorganizare
Mandat: monitorizarea transparenței decizionale	Periodic	Da	În funcție de resurse
Mandat: monitorizarea realizării programului de guvernare	Nu	Da	În funcție de resurse
Mandat: prezența în colegiile ministeriale, instituționale	Nu	Da	Nu
Instrument: prezența în organele decizionale și la ședințele decizionale		Parțial	Nu
Instrument: întâlniri periodice de prioritizare a subiectelor	Neregulat	Neregulat	Sporadic
Suport pentru funcționare	Parțial	Parțial	În funcție de proiect
Contact de comunicare	Contact neformalizat	Contact formalizat în fiecare entitate executivă	Sporadic și neformal

2.1 Perioada 2010-15

În aceasta perioadă au existat câteva forme reprezentative de coalizare a societății civile în raport cu autoritățile publice.

Consiliul ONG și CNP sunt două platforme recunoscute de cooperare dintre societatea civilă și instituțiile publice. Alte platforme de asociere a societății civile sunt: Platforma Parteneriatul Estic, Alianța Anticorupție, Forumul organizațiilor de mediu și altele – acestea reprezentând

forme asociative de promovare a unor subiecte concrete, cum ar fi integrarea europeană, anticorupția sau protecția mediului. Astfel, facem prezentarea Consiliului ONG și CNP.

Consiliul Național al ONG-urilor (Consiliul ONG, www.consiliulong.md) este o platformă reprezentativă a societății civile alese odată la 2 ani prin intermediul Forumului ONG la care participă sute de organizații. Consiliul ONG este ales la acest Forum pentru a implementa Rezoluția Forumului, în cea mai mare parte rezoluția vizează îmbunătățirea condițiilor de funcționare a societății civile. Consiliul ONG este activ în promovarea condițiilor mai bune de activitate a societății civile și tradițional conlucrează cu Parlamentul pentru a încetățeni un dialog bilateral în avantajul societății civile prin facilitarea participării la ședințele comisiilor permanente, promovarea proiectelor importante în interesul public – cel mai recent demers a fost 7 priorități ale societății civile. Cele mai cunoscute produse ale Consiliului ONG au fost: Strategia de consolidare a societății civile 2012-15¹, proiectele de lege privind utilitatea publică, direcționare a 2%, etc (împreună cu CNP) și Conferința națională a societății civile. Consiliul ONG conlucrează activ cu CNP. Consiliul ONG este condus executiv de un Secretar general și un președinte ales dintre membrii Consiliului ONG prin rotație fiecare 2 luni.² Consiliul ONG s-a bucurat doar de un sprijin financiar partial pentru activitatea sa, ultima dată acest support a fost oferit de FHI360 (USAID).

Consiliul Național pentru Participare (CNP, www.CNP.md) – platforma de relaționare și comunicare dintre Guvern și autoritățile executive cu societatea civilă. CNP se compune din 30 de organizații, selectați pe baza de competiție deschisă, de către un grup de lucru din cadrul Guvernului, la care a participa de regula peste 70 de organizații, profilul organizațiilor selectate reflectă domeniile de activitate de analiză și de influență a politicilor și capacitatea de a contribui la procesul decizional guvernamental^{3,4}. Mandatul CNP a fost stabilit să monitorizeze transparența procesului decizional și să faciliteze dialogul dintre autoritățile publice și societatea la capitolul deciziilor guvernamentale. CNP a realizat deasemenea diverse studii cu propuneri de modificare și îmbunătățire a politicilor și a reformelor, inclusive a monitorizat realizarea programului de guvernare. CNP-ul a fost structurat în 5 și ulterior, în mandatul 2, în 7 grupuri de lucru cu un coordonator și organizațiile interesate de cooperare în acest domeniu: a) justiția și drepturile omului, b) social, sanătate și educație, c) economie și finanțe, d) mediu, e) securitatea națională și relațiile externe, f) e-guvernare, g) gagauzia. Au fost realizate 2 ediții ale CNP: 1) perioada 2010-12⁵ și 2) 2013-15⁶. Mandatul CNP a expirat la sfârșitul anului 2014, CNP a mai exercitat mandatul său pentru 6 luni în perioada anului 2015. Cele mai cunoscute produse ale

¹ Pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2012–2015 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei, 205/28.09.2012 <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=346217&lang=1>

² Secretarul general al Consiliului ONG a fost o perioadă A.Fonari, Tineri și Liberi.

³ Rapoartele CNP demonstrează că doar 30% din organizațiile membre ale CNP au participat activ la activitatea de realizare a mandatului. Vreo 10 organizații au lipsit de la toate activitățile CNP. A existat chiar și un grup extins de comunicare – așa numiți membri asociativi ai CNP – la număr de peste 50 de organizații care de facto au fost înrolate în procesul de comunicare pe aceasta platformă.

11/19.01.2010 <http://lex.justice.md/md/333477/>

⁵ Președinția fiind exercitată de S.Mereacre, FEE și vice-președintele .

⁶ Președinția fiind exercitată de S.Ostaf, CRDO

CNP au fost: 1) Raportul anual de monitorizare a transparenței decizionale, 2) Raportul anual de monitorizare a realizării programului de guvernare, 3) Opiniile CNP pentru ședințele Cabinetului de Miniștri. CNP a avut un sprijin parțial din partea SIDA.

Activitatea CNP a fost evaluată în mare parte pozitiv, înregistrând o serie de rezultate recunoscute, totodată, contribuția până la 40% acceptate la nivelul ministerial și 5-7% al contribuțiilor la nivelul Cabinetului nu a fost percepută de societatea civilă atât de satisfăcător pentru că în special pe sfârșit de mandat în 2014 Cabinetul de miniștri a neglijat mai multe propuneri constructive referitor la o serie de domenii de politici.

În înțelegerea noastră Consiliul ONG și CNP sunt văzute ca platforme de cooperare a societății civile cu autoritățile publice având câteva premise: 1) transformarea culturii de comunicare din cadrul autorităților publice prin determinarea deschiderii reciproce a acestora, 2) cultivarea încrederii în funcționarea instituțiilor publice, 3) promovarea proiectelor societății civile și a proiectelor de democratizare. Astfel, a existat pe de o parte cererea din partea societății civile, pe de altă parte oferta din partea societății civile – ambele fiind reciproc avantajoase. În aceasta perioada, majoritatea politică după 2009 a declarat tranșant aderența sa la principiile democratice și a declarat agenda de reformare și de deschidere pentru democratizare manifestându-se un fundament valoric comun cu societatea civilă.

2.2 Perioada de pînă 2009

În aceasta perioada doar Consiliul ONG s-a manifestat în calitate de platformă de cooperare cu Parlamentul. În special cooperarea s-a materializat după 2005. Cooperarea a constat în adoptarea Concepției de cooperare cu societatea civilă⁷ care prevedea obligațiunea de consultare a proiectelor de lege cu societatea civilă, participarea societății civile la lucrările comisiilor parlamentare și altele. Un rezultat concret al cooperării a fost Strategia de Dezvoltare a Societății Civile 2007-11⁸ care a prevăzut 3 priorități: 1) Transparența decizională, 2) Consolidarea societății civile, 3) Promovarea voluntariatului.

La această etapă gradul de deschidere mutuală nu a fost reciproc, conducerea Parlamentului de atunci⁹ a promovat cooperarea Parlamentului ca autoritatea publică cu societatea civilă, însă deschiderea din partea Executivului și a corpului per ansamblu a deputaților a fost foarte diferit. La acea etapă societatea civilă avea în special deprinderi dezvoltate în domeniul monitorizării evoluției situației și a comportamentului autorităților publice și mai puțin a deprinderilor de

⁷Pentru aprobarea Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă, 373/29.12.2005 <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=314906>

⁸ Pentru aprobarea Strategiei de consolidare a sistemului judecătoresc și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de consolidare a sistemului judecătoresc, 174/19.07.2007 <http://lex.justice.md/md/325042/>

⁹ Președintele Parlamentului M.Lupu

contribuții constructive și critice asupra proiectelor de lege, proiectelor de politici. Așa dar, în perioada de câțiva ani buni societatea civilă s-a aflat la etapa de dezvoltare a capacităților de interacțiune cu autoritățile publice. Per ansamblu, totuși, în acea perioadă în condițiile dominației unui singur partid deschiderea autorităților a fost parțială.

3. Provocările actuale

La această etapă necesitățile și situația sunt diferite decât cea din perioada precedentă. Este evident că contextul politic are o influență substanțială asupra relației posibile dintre autoritățile publice și societatea civilă.

Este cert că contextul actual al situației impune câteva provocări importante. Pe de o parte există o instabilitate politică care se reflectă asupra comportamentului clasei politice reprezentate în parlament și de la guvernare pentru că opoziția parlamentară și forțele politice extraparlamentare invocă necesitatea alegerilor parlamentare anticipate și resetarea Guvernului – factorul care nu a fost prezent accentuat în celelalte perioade discutate. Totodată, Guvernarea actuală își propune revigorarea relațiilor și demonstrează deschiderea pentru angajamentul relațiilor cu societatea civilă. Este evidentă dorința guvernării actuale de reconstruire a relațiilor de colaborare și de comunicare în scopul promovării participării societății civile în procesul decizional și pentru acumularea suplimentară a credibilității sale¹⁰. Opoziția parlamentară și extraparlamentară consideră că aceasta formă de angajare ar reprezenta o platforma de presiune suplimentară asupra guvernării.

Pe de altă parte, în societatea civilă există câteva curente de poziționare. Un curent de opinie exprimă voința de reangajare constructivă și critică în raport cu autoritățile publice și guvernarea actuală după modelul sau în formula actualizată. Un alt curent de opinie invocă lipsa de necesitate de reangajare în situația actuală pe când lipsește certitudinea stabilității Guvernului actual în virtutea organizării alegerilor anticipate parlamentare și eventuala reformatare a guvernării. Oferta de angajament din partea societății civile este cantitativ și calitativ inferioară decât cea existentă în perioada 2009-15, există temerea consumului transferului de credibilitate unilateral înspre autoritățile publice fără obținerea rezultatelor de interes public. Existența, în cadrul societății civile, a opiniilor divergente, în condițiile caracterului formal al angajamentului de cooperare, poate fie că denatura esența procesului de reangajare, fie că discursa angajamentul din partea reprezentanților curentului de opinie care pledează pentru re-angajare în interesul public. Pentru a evita ultimul scenariu este necesară o formula de substanță calitativă a reangajării, probabil chiar mai superioare ca mandate și instrumente de interacțiune oferit societății civile pentru a asigura garanții suplimentare de avantaj reciproc.

¹⁰CReDO: Importanța de consolidare a sistemului parlamentar în RM, <http://www.credo.md/pageview?id=523>

Tabel 3.1 Implicațiile cooperării

	Autoritățile publice/guvernarea	Societatea civilă
Argumentul pentru	<ul style="list-style-type: none"> • Ridicarea credibilității guvernării, • Ridicarea nivelului de participare a societății în procesul decizional, • Promovarea transparenței. 	<ul style="list-style-type: none"> • Promovarea intereselor publice, • Consolidarea credibilității în autoritățile publice, • Fortificarea instrumentelor de influență a societății civile asupra Guvernării
Argumentul contra	<ul style="list-style-type: none"> • Prezența radicalismului (curentului de opinie) societății civile în procesul decizional 	<ul style="list-style-type: none"> • Transferul credibilității înspre beneficiul autorităților cooperarea fiind formală din contul societății civile •

Situația actuală în continuare este marcată prin îngrijorările privind transparența procesului decizional (deși progrese au fost înregistrate în perioada precedentă) în cadrul executivului¹¹, dar și în cadrul legislativului¹², calitatea proiectelor de lege și a politicilor la capitolul fundamentarea economică și instituțională, realizarea de către guvernare a programului asumat. Aceste provocări pot avea tendințe de accentuare dacă va lipsi platforma viabilă și eficientă de participare și influență critică și constructivă din partea organizațiilor societății civile specializate asupra autorităților.

Cadrul legislativ actual este favorabil realizării procesului de cooperare pentru că există legea transparenței procesului decizional și legea accesului la informație care impun mai multe rigori de cooperare și de comunicare cu societatea civilă. Totodată, acest cadru legislativ necesită perfecționare pentru a valorifica integral potențialul și contribuția societății civile.

¹¹CReDO: Persistența sistemică a curenților transparenței decizionale în Guvernul RM (04.2012-10.2014), <http://www.credo.md/pageview?id=478>, Opiniile săptămânale ale CReDO privind chestiunile discutate de Cabinetul de Miniștri. www.CReDO.md

¹²CReDO: Practica angajării răspunderii Guvernului în fața Parlamentului contravine principiului separării puterilor în stat și subminează statul de drept, <http://www.credo.md/pageview?id=493>

4. Experiența internațională

Cooperarea cu societatea civilă în raporturile de angajament și de implicare¹³ poate avea mai multe forme.¹⁴

1. Cooperarea pentru și în scopul elaborării documentelor de politici și a legilor în baza cadrului legislativ adecvat și fortificat;
2. Oficiile guvernamentale de contact și de relaționare cu societatea civilă;
3. Persoanele de contact ministeriale pentru procesul decizional;
4. Oficiul de relaționare în cadrul Parlamentului pentru procesul decizional și al politicilor;
5. Consiliul Societății civile-Guvernul (reprezentanții ministeriali) pentru realizarea priorităților de politici și de monitorizare a progresului de implementare a politicilor;
6. Consiliile consultative compuse din reprezentanții societății civile pe lângă Ministere, Guvern și Parlament pentru participarea și consultarea în procesul decizional;
7. Fundațiile societății civile cu finanțarea inițiativelor acestora;
8. Platforme de facilitare și implicare cetățenilor în procesul decizional.

Este evident că formele instituționale de cooperare sunt benefice, în special, pentru realizarea obiectivelor pentru consolidarea participăției civice, îmbunătățirea reformei cadrului legislativ al societății civile, platforma stabilă de discutare a priorităților de politici, conștientizarea educativă a societății, acestea fiind reprezentate prin următoarele forme:

- Platforma de cooperare neformalizată care se întrunește periodic pentru a discuta unele priorități și acțiuni din partea Parlamentului și Guvernului cu identificarea contactelor permanente de comunicare. Această poate fi separat pentru Guvern și pentru Parlament.
- Platforma de angajament semi-formalizată în care societatea civilă obține unele instrumente suplimentare și de prezență în calitate de observator în organele decizionale cu oficii/contacte dedicate pentru comunicare, monitorizare și de evaluare a progresului de implementare. Această poate fi separat pentru Guvern și pentru Parlament.
- Platforma instituționalizată de activitate periodică și sistematică care obligă autoritățile să mențină contactul și să consulte obligatoriu mecanismul pentru adoptarea deciziilor.

¹³ICNL, Models to Promote Cooperation between Civil Society and Public Authorities <http://www.icnl.org/programs/mena/afan/Docs/Models%20to%20Promote%20Cooperation%20English.pdf>

¹⁴Improving Cooperation Between Public Institutions and Civil Society in the Western Balkans and Turkey <http://opengovguide.theideabureau.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2013/10/Report-Keeping-up-the-Momentum.pdf>

5. Opțiuni de implementare

Pentru a lua o decizie informată și rațională privind formula de relansare a cooperării dintre societatea civilă și autoritățile publice este important să înțelegem câteva aspecte importante. În primul rând care sunt obiectivele și problemele care necesită a fi rezolvate prin intermediul acestei platforme. În al doilea rând, care sunt criteriile de evaluare a opțiunilor propuse spre evaluare, odată ce acestea opțiuni sunt discutate. În al treilea rând, care sunt factorii de succes al fiecărei opțiuni reieșind din experiența precedentă și constrîngerile actuale ale situației. Acest model de analiză va fi folosit sistematic sumar în acest document.

Obiectivele modelului (propuse):

- Promovarea transparenței decizionale la nivel de executiv, dar în special la nivelul legislativului,
- Ridicarea participării părților interesate și comunicarea redusă cu societatea privind impactul decizional,
- Cultivarea încrederii societății pentru instituțiile și autoritățile publice.

Criteriile de evaluare a sensibilităților (propuse):

- Menținerea independenței și nepolitizării participării civile (societatea civilă),
- Înregistrarea finalităților așteptate din partea societății civile (societatea civilă),

Constrîngerile și provocările actuale (identificate):

- Credibilitatea redusă a autorităților publice în condițiile crizei politice (guvernare),
- Planarea instabilității politice și a guvernării (guvernare),
- Resursele reduse ale societății civile pentru participare eficientă (societatea civilă),

Este posibil de generat opțiuni de soluții din perspectiva mecanismelor instituționale și din perspectiva instrumentelor de activitate. Din perspectiva mecanismelor instituționale e posibil de creat o singură entitate nouă de cooperare cu Guvernul și totodată cu Parlamentul sau de separat acestea 2 mecanisme de cooperare și de comunicare. Din perspectiva instrumentelor de comunicare și de angajare se pot modela 2 posibilități: prima fiind incipientă de întâlniri periodice și a doua fiind reflecția angajamentelor comune cu responsabilități.

Prin urmare, mai jos găsiți sinteza câtorva opțiuni realiste, dar totodată tranșante și la prima vedere reciproc exclusive, scopul fiind generarea perspectivelor substanțial diferite, dar utile pentru analiza avantajelor și dezavantajelor.

Opțiunea 1 (status quo +) Consiliul ONG cu mandatul definit lărgit în raport cu parlament și CNP reinventat în raport cu executiv:

În această opțiune se reproduce modelul existent de pînă acum, însă cu consolidarea Consiliului ONG prin conferirea acestuia atribuții suplimentare în raport cu parlamentul prin care se conferă dreptul de participare la ședințele comisiilor permanente și a celor speciale și de investigație, condiții de aflare în cadrul edificiului parlamentului și un mecanism de întîlnire periodică privind progresul de implementare a priorităților setate și de evaluare. CNP va fi reeditat cu consolidarea prezenței sale în organele colegiale decizionale și un regim mai clar de întîlnire periodică privind incorporarea priorităților și de evaluare a progresului de implementare. Selectarea ONG-urilor care vor face parte din CNP se va face în baza unui concurs și cu selectarea membrilor printr-un grup mixt din reprezentanții guvernului și a societății civile. Accentul se plasează pe fortificarea mecanismelor de cooperare.

Se fortifică procesul de selectare a organizațiilor CNP pentru a asigura independența și nepolitizarea instrumentului, dar și prin semnarea unui Cod de conduită din partea organizațiilor care se angajează să contribuie la procesul de funcționare a CNP.

Opțiunea 2 (Singulară entitate cu comunicare) Platforma societății civile ca un consiliu de consultare:

Platforma socială se crează pentru a intermedia comunicarea periodică dintre societatea civilă și Parlamentul și Guvernul. Acest mecanism presupune crearea oficiilor de cooperare și interacționare în cadrul Parlamentului și Guvernului, prevede întîlniri periodice trimestriale pentru a evalua progresul și stabili unele priorități.

Opțiunea 3 (Angajamente instituționale) Anagajamentul separat al fiecărei autorități prin includerea în colegiile instituționale decizionale:

Această opțiune prevede descentralizarea efortului de organizare a comunicării și contactului dintre societatea civilă și instituțiile și autoritățile, astfel multiple modele de cooperare pot exista, de la includerea în comisiile, colegiile ministeriale și instituționale pînă la întîlniri periodice.

Tabel 5.1 Analiza opțiunilor

	Opțiunea 1 (status quo +)	Opțiunea 2 (singulară entitate cu comunicare)	Opțiunea 3 (angajamente instituționale)
1. Obiective -Transparența -Participarea interesaiilor, -Încrederea	Realizarea bună a obiectivelor de implicare a interesaiilor, în cazul în care ambele părți își exercită dedicat și sincer funcțiile poate crește încrederea în instituțiile	Realizarea sub mediu transparență și implicarea interesaiilor dar cu una mai bună privind cultivarea încrederii prin transferarea imaginii	Transparența nesistematică, în funcție de perforanța instituției, la fel ca și participația, încrederea construită parțial

	publice		
2.Sensibilitățile -Independența și nepolitizarea - Finalitățile așteptate	Șansele pentru realizarea finalităților sunt bune, însă pot apărea percepții de apropiere prea strânsă dintre societatea civilă și Guvern	Finalitățile așteptate pot fi înregistrate, însă pericolul percepției de politizare este mare, dependența în creștere poate fi invocată	Finalitățile doar în unele instituții,
3.Provocările și constrângerile -Credibilitatea redusă autoritățile - Instabilitatea politică - Resursele reduse	Poate fi afectată la etapa inițială credibilitatea societății civile, în special în lipsa progresului tangibil pozitiv, dar se pot facilita unele resurse financiare	Credibilitatea redusă poate afecta negativ, transferul pozitiv de imagine de la societatea civilă poate fi limitat	Nu va exista impact negativ tangibil.

Analiza sumară demonstrează ca Opțiunea de facto + este destul de bună la toate 3 seturi de criterii de evaluare, în special la capitolul asigurarea transparenței, realizarea rezultatelor așteptate dar și implicarea interesatilor în procesul decizional. Totodată, la capitolul independența, este posibilă percepția apropiere prea mare în relația cu parlamentul și guvernul – considerentele improtante, în special în contextul speculațiilor massive în presă.

6. Concluzii și recomandări

În opinia noastră cea mai bună opțiune este păstrarea a 2 entități separate de angajare și de comunicare cu executivul și legislativul. Ambele instituții – legislativul și executivul - au dinamică și evoluția separată, prin urmare se recomandă, din perspectivă flexibilității și specificului comunicării cu aceste instituții păstrarea a 2 platforme de angajare separate. Entitățile diferite permit experimentarea și valorificarea punctelor forte specifice fiecărui model de constituire și de funcționare a platformelor de angajare. Avantajul cel mai mare este și prin posibilitatea realizării rezultatelor tangibile necesare pentru societatea civilă care derivă legitimitatea sa din acest exercițiu în fața constituțienților săi.

În această privință soluția sau modificarea soluției de facto + poate fi foarte utilă. În realitate vor exista organizații care se vor regăsi activ în ambele entități prin urmare va exista preluarea naturală a eforturilor de activitate în cadrul CNP și în cadrul Consiliului ONG.

Este necesar de fortificat independența CNP-ului, pe de altă parte capacitățile profesionale precum și capacitatea, dar și instrumentele de influență a Consiliului ONG.

Această recomandare nu exclude posibilitatea constituirii și altor forme complementare de cooperare și comunicare cu societatea civilă, spre exemplu organizarea anuală a Forumului social în care ambele componente se pot antrena în comunicarea publică de principiu, dar să existe și o invitație mai largă pentru alte forme de organizare a societății civile.